

РЕШЕНИЕ

№ 3429

гр. София, 26.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 14.05.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Петя Стоилова

Атанас Николов

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Емил Георгиев, като разгледа дело номер **3251** по описа за **2021** година докладвано от съдия Петя Стоилова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава дванадесета от АПК, във вр. с чл.285, ал.1, изр.2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Делото е образувано по касационни жалби на Главна дирекция „Охрана“ към МП и на И. Ц. И. срещу Решение №171/11.01.2021г. по адм. д.№ 7246/2020г. по описа на АССГ, 19 състав, с което съдът:

„ОСЪЖДА Главна Дирекция „Охрана“ МП да заплати на И. Ц. И., излежаваш наказание „Лишаване от свобода“ сумата от 120 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се претърпени физически болки и страдания, предизвикани от обостряне на урологично заболяване и такова на гръбначния стълб, поради транспортирането му при неподходящи за здравословното му състояние условия на 31.08.2016г. и в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, ведно със законната лихва, считано от 31.08.2016г. до окончателното изплащане на сумата; ОТХВЪРЛЯ претенцията в останалата ѝ и до пълния размер от 15 000 лева.

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Охрана“ МП да заплати на АССГ, на основание чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС сумата от 710 лева, представляваща направени по делото разноски – заплатено възнаграждение на вещите лица, изготвили заключението по допуснатите съдебно-техническа и съдебно-медицински експертизи.

Според касатора Главна дирекция „Охрана“ към МП искът е бил насочен срещу

ответник, който не е с специализиран орган по изпълнение на наказанията, поради което неправилно и незаконосъобразно е квалифициран като иск по чл.284 от ЗИНЗС, а решението е неправилно и противоречиво. Не е налице причинно – следствена връзка, тъй като за да има сигурни доказателства от медицинска гледна точка за получени във връзка с транспортирането увреждания, би следвало да има преглед от близка до датата на твърдяното събитие дата. Твърди се също заинтересованост на свидетеля Е. М.. В съдебно заседание страната не изпраща представител.

Според касатора И. Ц. И., съдът неправилно тълкува законовите разпоредби, а изводът, че претенцията е основателна за по-малък размер от претендирания 15 000лв. е необоснован. В съдебно заседание се явява адв. Ч., която поддържа жалбата и моли да бъде уважена.

СГП, чрез прокурор Г. намира и двете касационни жалби за неоснователни.

Настоящата касационна инстанция, след като се запозна с наведените в жалбите касационни основания и въз основа на събраните от първоинстанционния съд доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

И. Ц. И. изтърпяващо наказание „лишаване от свобода” е бил конвоиран на основание заповед № 929/30.09.2016 г. на директора на ОД „Охрана - С.” от затвора в [населено място] до сградата на Софийски районен съд (СРС) на 31.08.2016 г. със специализиран автомобил Т. „Х.“ с ДК [рег.номер на МПС] , във връзка с участие в съдебно заседание по чнд № 1519/2016 г., насрочено за 11,30 часа. И. е конвоиран обратно до затвора С. със същия автомобил. Автомобилът е предоставен на ОД „Охрана” [населено място] за осъществяване на правомощията по Закона за съдебната власт (ЗСВ).

Специализираният автомобил Т. „Х.“ с ДК [рег.номер на МПС] , с който е бил превозен И. на процесната дата е бил преминал технически преглед на промяна на общото оборудване през акредитирана, изпитателна техническа лаборатория, автомобилът е преоборудван в „специален-конвоен” 10+1 места, като са спазени всички изисквания на вътрешното и международното законодателство, касаещи преоборудването и специалната екипировка на такива МПС. В автомобила е имало подходящо осветление и работещи вентилационни и климатични системи. В отделеното с мрежа помещение, където са превозвани конвоираните лица е монтирана пейка, изработена от метални, ламаринени плоскости, без тапицерна, отговаряща на изискванията на Приложение № 15/Раздел I – т. 5.

От заключенията на съдебно-медицинските експертизи се установява, че ищецът има хронично рецидивиращи заболявания простатит и дегенеративни промени в торако-лумбалния отдел на гръбначния стълб. Седенето върху твърда повърхност води до прилив в малкия таз, влошава състоянието и причинява болки. При него се наблюдават и промени в гръбнака на нива Л3- Л4, под кръста, които причиняват болкови оплаквания. При наличие на фактори, свързани с натоварване на гръбнака, като транспортирането и седенето в неудобна поза, болковият синдром е наличен.

От показанията на двамата разпитани свидетели, които съдът е кредитирал като последователни, логични и лишени от елементи на заинтересованост е установил, че през месец август, 2016 ищецът се оплакал, че по време на превозването му с бус се е ударил в пейката и е получил болки в кръста, които затруднявали ходенето му. Ищецът споделил, че се страхува да се вози в буса, защото шофьорите карат бързо, минават през дупки, набиват рязко спирачки, правят резки завои. Конвоираните седят на железни пейки и без колани. Ако има някакъв инцидент пътниците вътре страдат.

Свидетелят Г. Т. бил с ищеца в един бус през юли-август, като И. му се оплаквал, че има болки към кръста.

След подробен анализ на събраните доказателства, първоинстанционният съд е приел, че исковата молба е частично основателна.

Приел е за безспорно, че ищецът е страдал от констатираните от медицинските урулогично заболяване и такова на гръбнака, преди конвоирането му на 31.08.2016 г. и органите на затворническата администрация и тези на ГДО са били наясно с това обстоятелство. Седенето върху твърда повърхност е било причина за обострянето на болките в кръста, специфични за тези заболявания. За обострянето на болките без съмнение е допринесло и друсането, характерно за всеки наземен превоз и рязкото спиране на автомобила, което според двамата свидетели е характерно за шофьорите на ГДО. Съдът не приема за доказано твърдението, че ищецът е преживял стрес и страх за живота си от обстоятелството, че е бил превозван без обезопасителен колан.

Установено е в случая незаконосъобразно действие (превоз на ищеца в неподходящо за здравословното му състояние превозно средство) и бездействие (неосигуряването на допълнителни условия в превозното средство, които да предотвратят възникване на болки за ищеца) на органите на ГДО, които могат да доведат до възникване на твърдените вреди.

По отношение на третата предпоставка за реализиране на отговорността на ответника по чл.1 от ЗОДОВ – причинно следствена връзка между незаконосъобразните действия /бездействия и настъпилите вреди, първоинстанционният съд е приел, че тя също е налице.

Неимуществените вреди, изразяващи се болки и страдания, предизвикани от условията, при които ищецът е бил поставен по време конвоирането му с автомобил, собственост на ответника на 31.08.2016г., съдът е приел, че са причинени от подобни на описаните в цитираната разпоредбата чл. 3 от ЗИНЗС действия или бездействия на органи и длъжностни лица при ответника.

По отношение размера на обезщетението е съобразил практиката на ЕСПЧ по дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица. Взел е предвид обстоятелството, че установените физически болки и страдания не са настъпили изцяло от незаконосъобразните действия и бездействия на служителите на ГДО, като последните са били причина само за тяхното засилване по време не извършеното конвоиране. Болките на ищеца, предизвикани от превоза му са търпени в един относително кратък период и по тази причина искът за присъждане на обезщетение в размер на 15 000 лева е недоказан. При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на претърпените от И. И. неимуществени вреди – физически болки и страдания, установени на основание събраните и обсъдени по-горе доказателства и практиката на ЕСПЧ, съдът е преценил, че размер на обезщетение от 120 лева се явява обосновано и справедливо. Присъдени са съответно и разноски по делото.

Касационните жалби са допустими, като подадени в срока по чл.211 АПК от надлежни страни. По същество се явяват неоснователни.

Обжалваното решение е обосновано и правилно, а направените изводи в мотивите на решението се подкрепят от събраните доказателства. При напълно изяснена и изчерпателно описана фактическа обстановка, съдът е обсъдил всички доказателства, релевантни за постановяване на решение по предявената искова претенция за

обезщетяване по реда на ЗОДОВ. Изложените в тази връзка съображения напълно се споделят от касационната инстанция, като се приема за справедливо определен размерът на присъденото обезщетение.

Искът е с правно основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, вр. с чл.203 и сл. от АПК, вр. с чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. По силата на последната разпоредба държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред; действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност; настъпила вреда; причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 1 ЗОДОВ.

В сила от 07.02.2017г. действа новата специална разпоредба на чл. 284 от ЗИНЗС. Според ал. 1 на същата държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Ето защо, поради препращането на чл.285 от ЗИНЗС към АПК, който препраща към ЗОДОВ, неоснователно е възражението на Главна дирекция „Охрана“ към МП, че искът е бил насочен срещу ответник, който не е специализиран орган по изпълнение на наказанията, поради което съдът неправилно го е квалифицирал. Главна дирекция „Охрана“ към МП се явява надлежен ответник по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Първоинстанционният съд правилно е приел, че е налице фактическият състав по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във връзка с нарушение по чл.3 от ЗИНЗС, изразяващо се в унизително отношение към изтърпяващия наказание лишаване от свобода. Такова се явява бездействието на затворническата администрация да осигури подходящи за здравословното му състояние условия за превоз по време на конвоиране от затвора до сградата на СРС, за явяване по дело, в резултат на което са се засилили хроничните оплаквания от болки в кръста на лишения от свобода. Заболяванията му са доказани от назначените медицински експертизи, а условията в превозното средство, освен от техническата експертиза и от свидетелските показания, които правилно са кредитирани като логични и последователни. Наличието на дела между единият от свидетелите и ответника, при липса на други данни, не води на извод за неговата заинтересованост от изхода на делото. При установено нарушение по чл.3 от ЗИНЗС, настъпването на вреди се предполага по силата на чл. 284, ал.5 от с. з. до доказване на противното. Тъй като презумпцията за вреди не е оборена от ответника, правилно съдът е присъдил обезщетение, чийто размер е определил в съответствие с чл.52 ЗЗД и като е съобразил мотивите на пилотното Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015г. по делото "Н. и други срещу България". Отчел е също обстоятелствата, съставляващи проявления на нарушението на чл.3, ал.1 във вр. с ал.2 ЗИНЗС; непродължителния период на извършване на увреждащите действия; характера и невисокия интензитет на породените страдания и негативни преживявания.

Водим от изложеното и на основание чл.221, ал.2 от АПК АССГ, XXI касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №171/11.01.2021г. по адм. д.№ 7246/2020г. по описа на АССГ, 19 състав.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: